Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda laiendatud koosseisus)

17. detsember 2025 *

Institutsiooniline õigus – Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmed – Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri – Täiendava vabatahtliku pensioniskeemi muutmine – Arvamused täiendava vabatahtliku pensioni õiguste kindlaksmääramise kohta – Õigusvastasuse vastuväide – Omandatud õigused – Õiguskindlus – Õiguspärane ootus – Omandiõigus – Proportsionaalsus – Parlamendi sõltumatus – Võrdne kohtlemine – Dokumentide toimikust väljajätmise taotlus

Liidetud kohtuasjades T-620/23–T-1023/23,

Enrique Barón Crespo, elukoht Madrid (Hispaania), ja teised hagejad, kelle nimed on toodud lisas [1], esindajad: advokaadid J. Martínez Gimeno, X. Codina García-Andrade, F. Díaz-Grande Rojo ja S. Fernández Tourné,

hagejad,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: N. Görlitz, M. Ecker, J.-C. Puffer ja C. Burgos,

kostja,

ÜLDKOHUS (teine koda laiendatud koosseisus),

nõupidamiste ajal kooseisus: koja president A. Marcoulli (ettekandja), kohtunikud J. Schwarcz, L. Madise, W. Valasidis ja L. Spangsberg Grønfeldt,

kohtusekretär: ametnik P. Nuñez Ruiz,

arvestades menetluse kirjalikku osa, eelkõige 30. novembri 2023. aasta otsust, millega liideti kohtuasjad T-620/23–T-1023/23 kohtuotsuse huvides,

arvestades 19. juuni 2025. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

[1] Teiste hagejate loetelu lisatakse vaid pooltele teatavaks tehtavale versioonile.

kohtuotsuse

1 Hagejad Enrique Barón Crespo ja teised füüsilised isikud, kelle nimed on toodud lisas, paluvad ELTL artikli 263 alusel esitatud hagides tühistada esimene akt, millega makstakse pensioni, mis on neile määratud Euroopa Parlamendi liikmete täiendava vabatahtliku pensioniskeemi (edaspidi „täiendav vabatahtlik pensioniskeem“) alusel, rakendades Euroopa Parlamendi juhatuse 12. juuni 2023. aasta otsust, millega muudetakse Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmeid (ELT 2023, C 227, lk 5, ja parandus ELT C, C/2023/90030; edaspidi „2023. aasta otsus“), ning sellele järgnenud pensioni maksmise aktid.

I. Vaidluse taust

2 Hagejad on endised Euroopa Parlamendi liikmed, kes liitusid täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga ja tegid sinna sissemakseid, või nende õigusjärglased. Nad hakkasid täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavat pensioni saama enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist.

3 2023. aasta otsuse artikliga 1 lisati Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete, mis on vastu võetud Euroopa Parlamendi büroo 19. mai ja 9. juuli 2008. aasta otsusega (ELT 2009, C 159, lk 1; edaspidi „põhimääruse rakendusmeetmed“), artiklile 76 uus lõige 1a, mida kohaldatakse alates 1. juulist 2023 ja milles on sätestatud:

„Enne 1. juulit 2023 Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja VII lisa artiklite 1, 3 ja 4 alusel endistele parlamendiliikmetele või muudele soodustatud isikutele maksma hakatud pensionide puhul vähendatakse ja kohandatakse sellest kuupäevast alates makstavaid summasid järgmiselt:

a) Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja VII lisa artikli 2 lõike 1 kohast pensioni summat ning eelnimetatud lisa artikli 2 lõike 2 kohast pensioni maksimum- ja miinimumsummat vähendatakse 50%;

b) Euroopa Liidu Kohtu kohtuniku põhipalk Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja VII lisa artikli 2 lõigete 1 ja 2 tähenduses on põhipalk 30. juuni 2023. aasta seisuga ja pärast seda kuupäeva seda ei ajakohastata.“

4 Parlament edastas igale hagejale esimese akti selle pensioni maksmise kohta, mis oli neile makstav täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel, kohaldades eespool punktis 3 mainitud Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete selliselt muudetud sätet, ning seejärel hilisemad pensioni maksmise aktid (edaspidi „vaidlustatud otsused“).

II. Poolte nõuded

5 Oma lõplikes seisukohtades paluvad hagejad Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsused;

– mõista kohtukulud välja parlamendilt.

6 Parlament palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

III. Õiguslik käsitlus

A. Sissejuhatavad märkused täiendava vabatahtliku pensioniskeemi kohta

7 Kuni ühtse pensioniskeemi kehtestamiseni kõigile parlamendiliikmetele olid pensionid reguleeritud Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjaga (edaspidi „kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri“). Parlamendiliikmed said pensioni, mida maksis valimisliikmesriik. Kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 1 lõikes 2 oli siiski ette nähtud, et juhul, kui riiklik pensioniskeem ei näe pensioni ette, või juhul, kui ette nähtud pensioni tase ja/või tingimused ei ole samaväärsed nendega, mida kohaldatakse parlamendiliikme suhtes tema valimisriigis, võis parlamendiliige saada pensioni või pensionilisa Euroopa Liidu eelarvest selle pensioni tasemel ja tingimustel, mida makstakse nimetatud riigi parlamendi alamkoja liikmetele.

8 Sõltumata eespool punktis 7 kirjeldatud pensionist ja seetõttu, et liikmesriikide pensioniskeemide vahel olid suured erinevused, kehtestati esialgne täiendav pensioniskeem, millega said vastavalt kindlaksmääratud tingimustele liituda kõik Euroopa Parlamendi liikmed. Parlamendi juhatus (edaspidi „juhatus“) võttis 12. juunil 1990 vastu täiendavat vabatahtlikku pensioniskeemi puudutava eeskirja, mis on lisatud kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja VII lisa lõppu. Lisa artikli 1 kohaselt oli täiendava vabatahtliku pensioniskeemi eesmärk – kuni ühtse põhimääruse vastuvõtmiseni – tagada neile, kes otsustavad skeemis osaleda, eluaegne täiendav pension. Sissemaksete ja pensionisumma arvutamise alus oli kuni 40% Euroopa Liidu Kohtu kohtuniku palgast. Kolmandiku ulatuses rahastati täiendavat vabatahtlikku pensioniskeemi sellega liitunud parlamendiliikmete sissemaksetest ja kahe kolmandiku ulatuses rahastas seda parlament. Skeemi alus oli esialgu kogumispensioni mudel, mis põhines kindlustusmatemaatilisel tasakaalul, mis tähendas eelkõige, et parlamendiliikme iga-aastane sissemakse vastab ühele kolmandikule samal aastal omandatud pensioniõigustest, kusjuures parlamendi iga-aastane sissemakse kattis sellest ülejäänud kaks kolmandikku (vt selle kohta 18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Purvis *vs.* parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, punkt 45).

9 Euroopa Parlamendi kvestorid asutasid mittetulundusühinguna täiendava pensionifondi „Pensionifond – Euroopa Parlamendi liikmed“ (edaspidi „fond“). Fondi ülesanne oli saada parlamendiliikmetelt ja parlamendilt sissemakseid, hallata neid varasid ja maksta täiendavat pensioni. Fond ise asutas 1994. aasta märtsis Luksemburgi õiguse alusel muutuva põhikapitaliga investeerimisühingu (SICAV) „Pensionifond – Euroopa Parlamendi liikmed, muutuva põhikapitaliga investeerimisühing“, kes haldas fondi investeeringuid.

10 Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus võeti vastu parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsusega, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (2005/684/EÜ, Euratom) (ELT 2005, L 262, lk 1; edaspidi „põhimäärus“) ning see jõustus parlamendi seitsmenda koosseisu ametiaja esimesel päeval 14. juulil 2009. Põhimäärusega kehtestati parlamendiliikmete jaoks lõplik pensioniskeem. Ajutiste meetmetena on põhimääruse artikli 27 lõikes 1 muu hulgas ette nähtud, et parlamendi loodud fond kehtib pärast 14. juulit 2009 edasi nende

parlamendiliikmete või endiste parlamendiliikmete jaoks, kes on fondis juba omandanud õigusi või ooteõigusi. Põhimääruse artikli 27 lõike 2 kohaselt säilivad omandatud õigused ja ooteõigused täies ulatuses ning parlament võib määrata kindlaks eeldused ja tingimused uute õiguste omandamiseks. Lisaks ei saa põhimääruse artikli 27 lõigete 3 ja 4 kohaselt täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga juba liitunud parlamendiliikmed enam, välja arvatud erandjuhtudel (vt allpool punkt 11), omandada uusi õigusi fondis ja fondi ei saa kasutada parlamendiliikmed, kes valitakse parlamenti alates 2009. aastast.

11 Põhimääruse rakendusmeetmete artiklite 73 ja 74 kohaselt jõustusid need meetmed 14. juulil 2009 ning samal kuupäeval tunnistati kehtetuks kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri, kui üleminekusätetes ei olnud sätestatud teisiti. Vastavalt üleminekusätetele on põhimääruse rakendusmeetmete artiklis 76 selle jõustumise kuupäeval kohaldatavas redaktsioonis sätestatud järgmist:

„1. Parlamendiliikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja VII lisa alusel määratud täiendava (vabatahtliku) vanaduspensioni maksmist jätkatakse nimetatud lisa alusel isikutele, kes said seda enne põhimääruse jõustumise kuupäeva.

2. Enne põhimääruse jõustumise kuupäeva eelnimetatud VII lisa alusel omandatud pensioniõigused säilivad vastavalt nimetatud lisas sätestatud tingimustele.

3. Pärast põhimääruse jõustumise kuupäeva võivad vastavalt eelnimetatud VII lisale uusi õigusi omandada 2009. aastal valitud parlamendiliikmed,

a) kes olid parlamendiliikmed mõnel varasemal ametiajal ja

b) kes on juba omandanud või omandamas õigusi täiendava pensioniskeemi alusel ning

c) kelle suhtes on nende valimisriik vastu võtnud erandkorra kooskõlas põhimääruse artikliga 29 või kes vastavalt põhimääruse artiklile 25 on ise otsustanud siseriikliku skeemi kasuks ja

d) kellel ei ole Euroopa Parlamendi liikme mandaadi täitmise alusel õigust riiklikule või Euroopa pensionile.

4. Parlamendiliikme sissemaksed [fondi] tehakse nende isiklikest vahenditest.“

12 Fondi rahastamine sissemaksetega, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse rakendusmeetmete artikli 76 lõikes 3 ette nähtud erandit, lõppes seega põhimääruse ja selle rakendusmeetmete jõustumisega.

13 Täiendavat vabatahtlikku pensioniskeemi käsitlevaid sätteid on korduvalt muudetud, et võtta arvesse fondi rahalisi raskusi, mis süvenesid 2007/2008. aasta finantskriisi tõttu ning pärast põhimääruse ja selle rakendusmeetmete jõustumist fondi rahastamise lõpetamise tõttu, välja arvatud erandjuhtudel (vt eespool punkt 12).

14 Nii on parlamendiliikmete sissemaksete määra mitu korda suurendatud, fondi puudujäägi katmiseks koguti sissemaksete tegijatelt ja parlamendilt aastatel 1996–1998 erakorralist sissemakset, pensioniiga täiendava pensioni saamiseks tõsteti, 2009. aastal kaotati võimalus jääda

alates 50. eluaastast ennetähtaegsele pensionile, nagu ka võimalus saada pensioni ühekordse väljamaksena, ning kõigile pensionimaksetele kehtestati 5% suurune maks alates 1. jaanuarist 2019 maksmisele kuuluvatelt pensionidelt.

15 Eelkõige tõstis parlament 2023. aasta otsusega pensioniiga 65. eluaastalt 67. eluaastale ja vähendas poole võrra nii alates 1. juulist 2023 maksmisele kuuluvate täiendavate pensionide summat kui ka enne seda kuupäeva maksmisele kuulunud pensionide summat nimetatud kuupäevast alates makstavate summade suhtes. Niisiis otsustas parlament vähendada alates 1. juulist 2023 täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavaid summasid poole võrra, olenemata sellest, kas soodustatud isikud omandasid oma pensioniõigused enne või pärast 2023. aasta otsuse vastuvõtmist. Pensionide summa ajakohastamine, mida tehti seoses Euroopa Liidu Kohtu kohtuniku põhipalgaga, kaotati samuti 2023. aasta otsusega.

16 2023. aasta otsuses on selliselt võetud jõulisi meetmeid põhjendatud fondi „äärmiselt keerulise“ olukorraga, nimelt on fondi vara suurus 2022. aasta lõpus 52,8 miljonit eurot, samas kui iga-aastased pensionimaksed on kuni 2030. aastani eeldatavasti 22–23 miljonit eurot. Otsuses on märgitud, et fondi vara võib olla ammendunud juba 2024. aastal ja kindlasti ammendub vara 2025. aastal, kusjuures rahastamata kindlustusmatemaatiline puudujääk on ligikaudu 310 miljonit eurot. 2023. aasta otsuse kohaselt on võetud meetmete eesmärk kaitsta fondi lühiajaliselt, pikendades fondi eluiga 2027. aastani, ja kaitsta Euroopa maksumaksjat, vähendades fondi puudujääki 86 miljonile eurole.

B. Parlamendi taotlus kõrvaldada toimikust kaks dokumenti

17 Parlament palub, et tema õigustalituse mõlemad arvamused, mis on esitatud hagiavalduste lisas, eemaldataks toimikutest. Ta väidab, et tegemist on konfidentsiaalsete sisedokumentidega, mille avalikustamist ta ei ole lubanud.

18 Hagejad vaidlevad parlamendi taotlusele vastu. Nad väidavad, et parlamendi õigustalituse esitatud kaks arvamust on eriti informatiivsed. Hagejad lisavad, et mis puudutab 2005. aasta arvamust, siis on see juhatusele edastatud fondi haldusnõukogu aruande lahutamatu osa, ning 2018. aasta arvamuse puhul on Euroopa Parlamendi liikmetel õigus tutvuda kõigi parlamendi või parlamendi komisjoni valduses olevate toimikutega ja ei ole keeldutud võimaldamast neil selle arvamusega tutvuda.

19 Sissejuhatuseks olgu märgitud, et esiteks tähendab poolte võrdsuse põhimõte, mis tuleneb Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 47 tagatud õiglase kohtumenetluse mõistest endast, kohustust anda kummalegi poolele mõistlik võimalus esitada oma seisukoht, mis hõlmab tõendite esitamist, tingimustes, mis ei asetaks ühte neist oma vastasega võrreldes oluliselt ebasoodsamasse olukorda. Teiseks on liidu õiguses kohaldatav tõendite vaba hindamise põhimõte, millest tuleneb, et õigel ajal esitatud tõendi vastuvõetavust saab liidu kohtus vaidlustada üksnes selle põhjal, et see on saadud ebaseaduslikult (vt 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punktid 128 ja 129 ning seal viidatud kohtupraktika).

20 Seega juhul, kui pool on ebaseaduslikult esitanud tõendeid, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruses (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) viidatud sisedokumente, tuleb kaaluda poolte huve seoses õigusega õiglasele kohtumenetlusele, võttes arvesse huve, mida kaitsevad õigusnormid, mida on rikutud

või millest nende tõendite kogumisel on kõrvale hoitud. Liidu kohus peab niisiis kaaluma ühelt poolt hageja huve, kes on tõendid esitanud, arvestades eelkõige nende tarvilikkust talle esitatud hagi põhjendatuse hindamisel, ning teiselt poolt vastaspoole huve, kelle huve nende tõendite toimikusse jätmine võib konkreetselt ja tegelikult kahjustada (12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punktid 130 ja 131).

21 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub pealegi, et avaliku huviga, mille kohaselt peavad institutsioonid saama kasutada oma õigustalituste täiesti sõltumatult antud arvamusi, läheks vastuollu see, kui möönda, et selliseid sisedokumente võib liidu kohtus toimuvas vaidluses esitada, ilma et asjaomane institutsioon oleks selleks loa andnud või kohus selle esitamist nõudnud. Nimelt seab hageja sellise õigusliku arvamuse ilma loata esitamisega vaidlustatud akti kehtivust puudutavas menetluses asjaomase institutsiooni vastamisi arvamusega, mille on selle akti väljatöötamisel andnud tema enda õigustalitus. Kui möönda, et hageja võib lisada toimikusse institutsiooni õigusliku arvamuse, mille avalikustamiseks institutsioon ei ole luba andnud, rikuks see põhimõtteliselt õiglase kohtumenetluse nõudeid (vt 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punktid 136 ja 137 ning seal viidatud kohtupraktika).

22 Siiski on otsustatud, et erandkorras võib läbipaistvuse põhimõttest tulenevalt olla põhjendatud institutsiooni sellise dokumendi avalikustamine kohtumenetluses, mida ei ole üldsusele kättesaadavaks tehtud ja mis sisaldab õiguslikku arvamust, kui see õiguslik arvamus on seotud seadusandliku menetlusega, mille puhul on nõutav suurem läbipaistvus (vt 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punkt 138 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Käesoleval juhul on esiteks kaks kõnealust dokumenti parlamendi õigustalituse arvamused. 15. veebruari 2005. aasta arvamus, mis oli mõeldud ametisolevale kvestorite esimehele, kes vastutab parlamendiliikmete finantsküsimuste eest, käsitleb juhatuse volitusi kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja muutmiseks. 3. detsembri 2018. aasta õiguslik teade käsitleb fondi võimalikku tegevuse lõpetamist. Nende dokumentide päises on märgitud, et tegemist on konfidentsiaalsete õiguslike arvamustega. Vaidlusaluste dokumentide puhul on vaieldamatult tegemist õiguslike arvamustega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses.

24 Teiseks on selge, et hagejad ei taotlenud parlamendilt luba esitada kõnealused õiguslikud arvamused Üldkohtule ja viimane ei nõudnud nende esitamist käesolevate hagide raames ning parlament ei ole neid avaldanud vastavalt määrusele nr 1049/2001 taotluse raames, mis puudutab üldsuse juurdepääsu institutsioonide dokumentidele. Seega tuleb tõdeda, et need dokumendid on esitatud nõuetevastaselt. Sellega seoses ei anna parlamendi kodukorraga parlamendiliikmetele antud õigus tutvuda kõigi parlamendi valduses olevate dokumentidega neile õigust esitada kohtus ilma parlamendi loata konfidentsiaalset dokumenti. Samuti ei mõjuta hagejate viidatud asjaolud, et 15. veebruari 2005. aasta õiguslik arvamus on osaliselt ära toodud parlamendi sisedokumentides ja õiguslik arvamus kujutab endast fondi haldusnõukogu aruande lisa, mis on mõeldud juhatusele, seda, et parlament ei nõustunud arvamuse avalikustamisega hagejatele.

25 Kolmandaks, kuigi kõnealused õiguslikud arvamused pärinevad parlamendilt, ei ole need seotud õigusloomeprotsessiga, vaid fondi korraldamisega, mida parlament seadusandjana ei reguleeri.

26 Neil asjaoludel rikub asjaomaste õiguslike arvamuste toimikusse jätmine parlamendi õigust õiglasele kohtumenetlusele ja õigust tema huvile saada aus, objektiivne ja kõikehõlmav arvamus. Lisaks ei piisa hagejate pelgast huvist põhjendada selle arvamusega oma hagi – olgu see kui tahes

õiguspärane –, et õigustada parlamendi õiguste ja huvide sellist riivet, seda enam, et nende argumentide põhjendatus ja niisiis võimalus kohtuasja võita ei sõltu nende arvamuste esitamisest. Seega tuleb järeldada, et käesolevas asjas huvide kaalumisel, millele on osutatud eespool punktis 20, kaldub kaalukeel parlamendi õiguste ja huvide kaitse kasuks (vt selle kohta 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punkt 141 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Järelikult tuleb rahuldada parlamendi taotlus kõrvaldada toimikust 15. veebruari 2005. aasta ja 3. detsembri 2018. aasta õiguslikud arvamused. Üldkohus ei võta neid kahte dokumenti seega arvesse.

C. Taotlus menetlust korraldavate meetmete võtmiseks

28 Hagejad paluvad Üldkohtul võtta menetlust korraldavad meetmed, mille eesmärk on, et parlament esitaks esiteks 2023. aasta otsuse vastuvõtmise täieliku toimiku, sealhulgas seonduvad aruanded ja kõigi seotud koosolekute protokollid, teiseks kõik parlamendi tehnilised ja kindlustusmatemaatilised aruanded täiendava vabatahtliku pensioniskeemi kohta, mis toimikutes veel ei sisaldu, ning kolmandaks täiendava vabatahtliku pensioniskeemi hinnangulised finants- ja kindlustusmatemaatilised kulud alates skeemi jõustumisest ning selle aastaeelarvekulud.

29 Üldkohus võttis oma kodukorra artikli 89 lõike 3 punkti d alusel menetlust korraldavad meetmed, et paluda parlamendil esitada juhatuse 17. aprilli ja 22. mai 2023. aasta koosolekute protokoll, millele on viidatud 2023. aasta otsuse põhjenduses 2, ning parlamendi peasekretäri 12. aprilli ja 12. mai 2023. aasta teated ja nende lisad, mida on mainitud neis protokollides. Neil asjaoludel on Üldkohus seisukohal, et tal on parlamendi edastatud dokumente arvestades piisavalt teavet, mistõttu ei ole vaja teda kohustada esitama muid tõendeid ja dokumente, mida hagejad on taotlenud.

D. Sisulised küsimused

30 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsused on õigusvastased, kuna need põhinevad 2023. aasta otsusel, mis on samuti õigusvastane osas, milles sellega on ette nähtud täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavate pensionide summa vähendamine poole võrra ja selle summa ajakohastamise tühistamine (edaspidi „kaks asjaomast meedet“).

31 Hagejate ainus väide, et 2023. aasta otsus on õigusvastane, koosneb viiest osast, mille kohaselt esimesena on rikutud põhimääruse artikli 27 lõiget 2 ja parlamendi kodukorda, teisena õiguskindluse ja omandatud õiguste kaitse põhimõtteid, kolmandana omandiõiguse olemust ning parlamendi sõltumatuse tagamise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, neljandana proportsionaalsuse põhimõtet ning viiendana õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.

32 Üldkohus leiab, et asjakohane on liita teine ja viies väiteosa ning ka kolmas ja neljas väiteosa selles osas, milles viimased põhinevad ühelt poolt omandiõiguse rikkumisel ning teiselt poolt parlamendi sõltumatuse tagamise ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumisel.

1. Esimene osa, et 2023. aasta otsus on õigusvastane põhjusel, et sellega on rikutud põhimääruse artikli 27 lõiget 2 ja parlamendi kodukorda

33 Hagejad väidavad, et 2023. aasta otsus on õigusvastane, kuna see mõjutab täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel juba omandatud pensioniõigusi, rikkudes põhimääruse artikli 27 lõiget 2. Nad väidavad, et see säte töötati välja kui lõpp- või kaitseklausel, mis põhimõtteliselt takistab täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel enne põhimääruse jõustumist omandatud õiguste või ooteõiguste muutmist, erinevalt endiselt täiendavas vabatahtlikus pensioniskeemis osalevate parlamendiliikmete õigustest, mida võis muuta. Seda tõlgendust kinnitavad nii selle sätte koostajate kirjalikud kinnitused kui ka põhimääruse rakendusmeetmete artikkel 76. Hagejad vaidlevad vastu ka kohtupraktikas põhimääruse artikli 27 lõikele 2 antud tõlgendusele, mis ei ole igal juhul käesolevates kohtuasjades kohaldatav, kuna nad olid oma pensioniõigused täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel omandanud juba enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist. Hagejad järeldavad sellest, et juhatus ületas selle otsuse vastuvõtmisega oma pädevust, nagu see tuleneb parlamendi kodukorra artikli 25 lõikest 2, ning et täiendava vabatahtliku pensisoniskeemi alusel omandatud õiguste selline mõjutamine saab toimuda üksnes põhimääruse muutmise teel.

34 Parlament vaidleb hagejate argumentidele vastu.

35 Sellega seoses on põhimääruse II jaotise „Üleminekusätted“ artiklis 27 sätestatud:

„1. Euroopa Parlamendi loodud vabatahtlik pensionifond kehtib pärast käesoleva põhimääruse jõustumist edasi nende parlamendiliikmete või endiste parlamendiliikmete jaoks, kes on kõnealuses fondis juba omandanud õigusi või ooteõigusi.

2. Omandatud õigused ja ooteõigused säilivad täies ulatuses. Parlament võib määrata kindlaks eeldused ja tingimused uute õiguste või ooteõiguste omandamiseks.

3. Parlamendiliikmed, kes saavad [põhimääruses ette nähtud] palka […], ei saa enam omandada uusi õigusi või ooteõigusi vabatahtlikus pensionifondis.

4. Fondi ei saa kasutada parlamendiliikmed, kes valitakse parlamenti esimest korda pärast käesoleva põhimääruse jõustumist.“

36 Hagejad väidavad sisuliselt, et põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimene lause takistab nende endiste parlamendiliikmete, kes omandasid oma pensioniõigused enne 2023. aasta otsust, pensionisumma vähendamist.

37 Esimesena tuleb meenutada, et õigus loetakse omandatuks, kui selle õiguse aluseks olev olukord on tekkinud enne õigusakti muutmist. Mis puudutab täpsemalt õigust vanaduspensionile, siis on see üldjuhul omandatud hetkel, mil tekib selle õiguse aluseks olev olukord, see tähendab ajal, mil pension on muutunud maksmisele kuuluvaks (vt 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punktid 124 ja 125 ning seal viidatud kohtupraktika).

38 Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et kuna hagejate pension oli maksmisele kuuluv juba enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist, on neil kõigil pensioniõigused omandatud.

39 Teisena olgu samuti märgitud, et liidu õiguses ei ole põhimõtet, mille kohaselt ei tohi omandatud õigusi ja veelgi vähem ooteõigusi mingil juhul muuta ega vähendada. Seega on teatavatel tingimustel võimalik neid õigusi asjaomaste huvide kaalumise tulemusel muuta (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 89).

40 Kolmandana ei vii põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimese lause grammatiline tõlgendamine tingimata järelduseni, et liidu seadusandja soovis „külmutada" pensionisumma, millele endisel parlamendiliikmel oli õigus (vt analoogia alusel 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 91). Mis puudutab põhimääruse artikli 27 lõike 2 kontekstipõhist tõlgendamist, siis tuleb meenutada, et see säte kuulub põhimääruse üleminekusätete hulka. Nende hulgas ette nähtud artikkel väljendab seadusandja tahet määrata kindlaks suhe parlamendiliikmete ühtse põhimääruse järgse pensionisüsteemi, riiklike pensioniskeemide ja täiendava vabatahtliku pensioniskeemi vahel, tagades samas ülemineku põhimäärusega kehtestatud süsteemile (vt selle kohta 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament, T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580, punkt 79). Nimetatud artikli eesmärgi kohta on otsustatud, et liidu seadusandja eesmärk oli määratleda täiendava vabatahtliku pensioniskeemi isikuline kohaldamisala, kohaldades seda jätkuvalt parlamendiliikmetele, kes olid juba liitunud, erinevalt parlamendiliikmetest, kes valiti esimest korda pärast põhimääruse jõustumist ja kes ei saanud sellega enam liituda (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punktid 91 ja 92). Seevastu ei saa põhimääruse artikli 27 lõikest 2 tuletada liidu seadusandja tahet kehtestada täiendava vabatahtliku pensioniskeemi materiaalõiguslikud tingimused, eelkõige keelata selle skeemi tingimuste mis tahes muutmine tulevikuks, sealhulgas nende muudatuste tegemine, mis mõjutavad pensionisummat, millele endisel parlamendiliikmel on õigus (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punktid 91 ja 93).

41 Sellest järeldub, et põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimest lauset ei saa tõlgendada nii, et sellega on vastuolus hagejatele täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summa vähendamine. Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et juhatus ületas 2023. aasta otsuse vastuvõtmisel oma pädevust põhjendusel, et otsusega on rikutud põhimääruse sätteid.

42 Muud hagejate esitatud argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.

43 Esiteks, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei mõjuta asjaolu, et eespool punktis 40 viidatud kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades ei olnud huvitatud isikutel mitte omandatud pensioniõigused, vaid üksnes pensioni ooteõigused, käesolevates kohtuasjades Üldkohtu poolt põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimesele lausele antud ja Euroopa Kohtu kinnitatud tõlgenduse kohaldamist. Nimelt käsitleb see säte ühtemoodi omandatud õigusi ja ooteõigusi, mida ta eristab põhimääruse artikli 27 lõike 2 teises lauses ette nähtud uutest õigustest. Sellest järeldub, et liidu kohtute tõlgendus, mille kohaselt on põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimese lause eesmärk määratleda täiendava vabatahtliku pensioniskeemi isikuline kohaldamisala, mitte määrata kindlaks selle materiaalõiguslikud tingimused, kehtib nii nende parlamendiliikmete suhtes, kellel on omandatud õigused, kui ka nende suhtes, kellel on ainult ooteõigused.

44 Teiseks ei saa põhimääruse selle esialgses redaktsioonis (vt eespool punkt 11) artikli 76 lõiget 1, mille kohaselt „[täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstava] vanaduspensioni maksmist jätkatakse", tõlgendada nii, et see külmutab pensionisumma. Kõnealune säte käsitleb täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavate pensionide maksmise tingimusi. Need

tingimused kuuluvad seega juhatuse üldisesse pädevusse vastavalt parlamendi kodukorra artikli 25 lõikele 3 ja parlament võib seega neid tingimusi muuta (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punktid 73 ja 74).

45 Kolmandaks tuginevad hagejad kirjalikele kinnitustele, mille on andnud endised parlamendiliikmed, kes osalesid põhimääruse ja selle rakendusmeetmete läbirääkimistel ja vastuvõtmisel. Hagejad väidavad, et neist kinnitustest nähtub põhimääruse artikli 27 ja rakendusmeetmete artikli 76 autentne tõlgendus selles mõttes, et need sätted tagavad saadud või saadava pensioni summa säilitamise. Hagejad lisavad, et valdav enamik parlamendiliikmetest, kes hääletasid põhimääruse poolt, olid liitunud täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga ja et sellise tagatise puudumisel ei oleks nad põhimäärust vastu võtnud.

46 Kõigepealt tuleb sarnaselt parlamendiga märkida, et kui puuduvad ettevalmistavad materjalid, milles oleks selgelt väljendatud teatava sätte koostajate kavatsus, saab liidu kohus tugineda üksnes selle teksti ulatusele niisugusena, nagu see on kindlaks määratud, ja anda sellele sättele tähenduse, mis tuleneb selle grammatilisest ja loogilisest tõlgendamisest (vt 20. mai 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Violetti jt, T-261/09 P, EU:T:2010:215, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Lisaks sellele ei ole hagejate esitatud kirjalikud kinnitused sisuliselt midagi muud, kui meeldetuletus, et põhimääruse artikkel 27 ja selle rakendusmeetmete artikkel 76 olid mõeldud tagatisena täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitunud isikute omandatud õiguste järgimise kohta või tagatisena pensioni saamise õiguse kohta ka pärast fondi ammendumist olukorras, kus seda fondi alates põhimääruse jõustumisest enam oluliselt ei rahastata. Sellised kirjalikud kinnitused ei muuda kehtetuks põhimääruse artikli 27 lõike 2 esimese lause tõlgendust, mis tuleneb eespool punktis 40 viidatud kohtuotsustest, mille kohaselt nimetatud säte ei takista hagejatele makstavate pensionide summa vähendamist.

48 Eeltoodust lähtudes tuleb ainsa väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Teine ja viies osa, et 2023. aasta otsus on õigusvastane põhjusel, et sellega on rikutud õiguskindluse, omandatud õiguste kaitse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid

49 Ainsa väite teises osas väidavad hagejad, et 2023. aasta otsusega on rikutud õiguskindluse põhimõtet, kuna sellega on kahjustatud õigusi, mis on omandatud enne otsuse vastuvõtmist. Nad rõhutavad, et isegi kui eeldada, et 2023. aasta otsus võis mõjutada omandatud õigusi, on õiguste selline vähendamine oma ulatuselt täiesti pretsedenditu. Täpsemalt mõjutab 2023. aasta otsus pensioniõiguse põhitunnuseid, nimelt selle õiguse suurust ja parlamendi vastutust tagada selle maksmine fondi ammendumise korral. Hagejad lisavad repliigis, et nende arvates on rikutud õiguskindluse põhimõtet, kuna 2023. aasta otsus ei sisaldanud üleminekumeetmeid. Nad väidavad, et kuna parlament ei olnud maksejõuetu, oleks ta saanud võtta enda kanda suuremad eelarvekulud, nähes ette üleminekukorra.

50 Ainsa väite viiendas osas väidavad hagejad, et täiendavale vabatahtlikule pensioniskeemile kohaldatav õiguslik raamistik, mis koosneb põhimäärusest, selle rakendusmeetmetest ja juhatuse 1. aprilli 2009. aasta otsusest, võeti vastu selleks, et tagada õiguspärase ootuse kaitse põhimõte, säilitades kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja alusel omandatud pensioniõigused, sealhulgas pensioni summa suuruse. Nad lisavad, et isegi kui eeldada, et parlamendil oli 2023. aasta otsuse vastuvõtmisel „õiguslik varu“, piirasid seda võimalust tekkinud õiguspärast

ootust arvestades korduvad kinnitused, mille parlament andis fondile ja täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikutele selle kohta, et pensionide summa säilitatakse, ning muu hulgas selle kohta, et ta võtab vastutuse fondi varade ammendumise korral.

51 Parlament vaidleb hagejate argumentidele vastu.

52 Teine ja viies osa sisaldavad sisuliselt kahte etteheidet, millest esimene puudutab omandatud õiguste kaitse põhimõtte rikkumist ning teine õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumist.

a) Esimene etteheide omandatud õiguste kaitse põhimõtte rikkumise kohta

53 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et varasemat seadust muutvaid uusi seadusi kohaldatakse varasema seaduse kehtivusajal tekkinud olukordade suhtes, välja arvatud erandite korral. Teisiti on see vaid olukordade puhul, mis on tekkinud ja lõplikult realiseerunud varasema seaduse kehtivusajal ja mis loovad omandatud õigusi (vt 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 124 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Mis puudutab konkreetselt vanaduspensioni saamise õigust, siis see omandatakse üldjuhul siis, kui pension on muutunud maksmisele kuuluvaks (vt eespool punkt 37). Omandatud õiguste kaitse põhimõte ei tähenda siiski, et pensioni arvutamise korra mis tahes muudatus, mis toob kaasa pensioni vähenemise, mida kohaldatakse õigusnormide alusel, mis on vastu võetud pärast seda, kui pension on muutunud maksmisele kuuluvaks, kujutab endast nende omandatud õiguste kahjustamist (19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 126).

55 Nimelt tuleb omandatud pensioniõigusi eristada pensionide summadest. Mõiste „omandatud pensioniõigused“ hõlmab pensioniõigusi, mis tulenevad iga asjaomase hageja individuaalsetest sissemaksetest ja mis on täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstava pensioni arvutamise aluseks. Kõnealust mõistet ei saa seega mõista nii, et see viitab väidetavale õigusele saada pensioni kindlas ja muutumatus suuruses, mis on arvutatud normide alusel, mis kehtisid pensioni maksmise hetkel (vt analoogia alusel 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 89).

56 Sellega seoses tuleb märkida, et liidu õiguses ei ole olemas põhimõtet, mille kohaselt ei tohi omandatud õigusi mingil juhul muuta või vähendada. Teatud tingimustel on võimalik selliseid õigusi muuta pärast asjaomaste huvide kaalumist (vt eespool punkt 39).

57 Neid asjaolusid arvestades ei ole hagejatel alust väita, et asjaolu, et 2023. aasta otsusega vähendati täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist soodustatud isikutele maksmisele kuuluvat pensionisummat, kujutab endast juba iseenesest omandatud õiguste järgimise põhimõtte rikkumist.

58 Mis puudutab argumenti 2023. aasta otsusega pensionide summa vähendamise ulatuse kohta, siis on see seotud proportsionaalsuse põhimõtte järgimise küsimusega ning seda käsitletakse seega kolmanda ja neljanda osa raames, kuna need põhinevad omandiõiguse ebaproportsionaalsel riivel.

59 Sellest järeldub, et kui proportsionaalsuse põhimõttega seotud argumendi analüüsist ei tulene teisiti, tuleb esimene etteheide tagasi lükata.

b) Teine etteheide õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta

60 Mis puudutab ühelt poolt õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis tuleb meenutada, et õigus tugineda sellele kui õiguskindluse põhimõttega kaasnevale põhimõttele on igal isikul, kelles Euroopa Liidu institutsioon on konkreetseid kinnitusi andes tekitanud põhjendatud lootusi (vt 16. detsembri 2020. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* K. Chrysostomides & Co. jt, C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P ja C-604/18 P, EU:C:2020:1028, punkt 178 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 Selliseid lootusi tekitada võivaks kinnituseks – olenemata selle andmise vormist – on täpne, tingimusteta ja ühtelangev teave, mis pärineb volitatud ja usaldusväärsest allikast. Seevastu ei saa keegi tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumisele nimetatud kinnituste puudumisel. Samuti, kui ettevaatlik ja teadlik isik on võimeline ette nägema, et võetakse liidu meede, mis võib tema huve kahjustada, ei saa ta selle meetme võtmise korral tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele (vt 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Esimesena tuleb osas, milles hagejad tuginevad õiguspärasele ootusele, mis tuleneb täiendava vabatahtliku pensioniskeemi suhtes kohaldatavast õiguslikust raamistikust – mis koosneb põhimäärusest, selle rakendusmeetmetest ja juhatuse 1. aprilli 2009. aasta otsusest –, märkida, et ei põhimääruses ega selle rakendusmeetmetes ei ole ette nähtud õigust sellise pensionisumma säilitamisele, mis on kindlaks määratud vastavalt regulatsiooni seisule enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist (vt eespool punktid 41 ja 44).

63 Hagejad väidavad peale selle, et juhatuse 1. aprilli 2009. aasta koosolekul võttis parlament endale kohustuse tagada fondi ammendumise korral täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide maksmine, kasutades selleks oma eelarvet. Nad lisavad, et otsus edastati kõigile täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitunud isikutele ning et alates 2009. aastast märkis parlament oma raamatupidamise aastaaruandes ära fondi kindlustusmatemaatilise puudujäägi.

64 Sellega seoses tuleb märkida, et juhatus mitte ainult ei võtnud oma 1. aprilli 2009. aasta koosolekul vastu samal päeval tehtud otsust, millega muudeti kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja, vaid võttis ka parlamendi nimel kohustuse tagada „[täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga] liitunud parlamendiliikmete õigust saada täiendavat pensioni, mis jääb omandatuks pärast fondi ammendumist“. Veel otsustas ta, et „samamoodi kantakse kogu kapital, mis jääb fondi pärast kõigi pensioniõiguste väljamaksmist, üle parlamendile“. Nagu hagejad märgivad, on seda kohustust mainitud 3. aprilli 2009. aasta teates täiendava vabatahtliku pensioniskeemi liitunutele.

65 Selle kohustuse eesmärk oli tagada parlamendiliikmete omandatud pensioniõigused tõenäolisel juhul, kui fond on ammendatud enne liikmete kogutud kõigi pensioniõiguste väljamaksmist (18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Purvis *vs.* parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, punkt 73, ja 13. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Inglewood jt *vs.* parlament, T-229/11 ja T-276/11, EU:T:2013:127, punkt 66).

66 Võttes aga arvesse selle sõnastust ning eespool punktides 54 ja 55 viidatud kohtupraktikat, ei saa parlamendi sellist kohustust katta pensionide maksmine oma eelarvest, selleks et tagada täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitunud isikute omandatud õiguste järgimine, segi ajada parlamendi kohustusega tagada pensionide summa maksmine, nagu see on kindlaks määratud enne 2023. aasta otsust kohaldatavates normides.

67 Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et 2023. aasta otsuse vastuvõtmisega eiras parlament 1. aprillil 2009 võetud kohustuse ulatust oma juhatuse kaudu ja rikkus sel põhjusel õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.

68 Mis teisena puudutab hagejate viidatud akte, millest tuleneb õiguspärane ootus, et maksmisele kuuluvate pensionide summat ei vähendata, siis esiteks olgu märgitud, et parlamendi õigustalituse 15. veebruari 2005. aasta ja 3. detsembri 2018. aasta arvamused eemaldati toimikutest ning seega ei saa neid arvesse võtta.

69 Teiseks olgu märgitud, et parlamendi peasekretäri 24. novembri 2005. aasta teade on kirjalik teave, mis on koostatud juhatuse liikmetele ja milles esitatakse juhatusele ettepanekuid fondi rahastamise kohta pärast põhimääruse vastuvõtmist. Seega on tegemist siseteatega, mis määratluse kohaselt ei ole mõeldud fondi soodustatud isikutele. Lisaks, nagu väidab parlament, kajastab see teade, mis on osa institutsioonisisesest otsustusahelast, üksnes parlamendi haldusteenistuse, st peasekretariaadi, mitte juhatuse seisukohta, kes on pädev muutma täiendava vabatahtliku pensioniskeemi materiaalõiguslikke tingimusi (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 74). Nimetatud teadet ei saa seega pidada selliseks, mis sisaldab kinnitusi, mille administratsioon fondi soodustatud isikutele andis (vt selle kohta 26. septembri 2002. aasta kohtuotsus Borremans jt *vs.* komisjon, T-319/00, EU:T:2002:229, punkt 67). Olgu lisatud, et asjaolu, et hagejatel oli võimalik nimetatud teatega tutvuda seetõttu, et nad on parlamendiliikmed, ei sea seda järeldust kahtluse alla, sest vastasel juhul tunnistaks nende puhul õigust kaitsele neile erilise õiguspärase ootuse alusel.

70 Kolmandaks on parlamendi presidendi 14. aprilli 2016. aasta kirjas fondi presidendile märgitud parlamendi ühemõtteline kohustus „aktsepteerida oma õiguslikud kohustused fondi liikmete ees“. Kuna mainitud kohustuste ulatust ei ole täpsustatud, ei saa see kiri kujutada endast eespool punktis 60 viidatud kohtupraktika tähenduses kinnitust selle kohta, et täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel maksmisele kuuluvate pensionide summat ei saa muuta.

71 Neljandaks kehtib sama ka sellise Euroopa Parlamendi 24. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni kohta, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2019. aasta üldeelarve projekti kohta (ELT 2020, C 345, lk 221). Nimelt piirdub parlament kõnealuses resolutsioonis sellega, et palub peasekretäril ja juhatusel koostada kiiresti selge kava tagamaks, et „parlament [tunnistab] [täiendava] vabatahtliku pensioniskeemi kohustusi kohe pärast 2019. aasta valimisi ja võtab need üle“. Seega ei anna resolutsioon mingit kinnitust, et parlament ei muuda täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstud pensionide summat. Lisaks on selline parlamendi resolutsioon nagu 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon puhtalt poliitilisi avaldusi sisaldav dokument, mis ei ole siduv ega saa tekitada õiguspärast ootust, et seda järgitakse (vt selle kohta 11. juuli 1985. aasta kohtuotsus Salernojt *vs.* komisjon ja nõukogu, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84, ei avaldata, EU:C:1985:318, punkt 59, ning 17. detsembri 2003. aasta kohtumäärus Krikorian jt *vs.* parlament jt, T-346/03, EU:T:2003:348, punktid 19 ja 20).

72 Viiendaks, kuigi parlamendi peasekretäri avaldused juhatuse 12. märtsi 2018. aasta koosolekul näitavad, et pärast fondi ammendumist peaks parlament maksma oma eelarvest täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavaid pensione, ei sisalda need mingit kinnitust nende pensionide suuruse kohta. Seoses peasekretäri 16. novembri 2020. aasta avaldustega parlamendi eelarvekontrollikomisjoni ees olgu märgitud, et ta tõi neis selgelt esile pensionide summa vähendamise võimaluse.

73 Sellest järeldub, et hagejate viidatud aktid ei tekitanud õiguspärast ootust, et täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summat, mis kuulub maksmisele, ei saa vähendada.

74 Kolmandana tuleb tõdeda, et täiendava vabatahtliku pensioniskeemi korraldamisel on administratsioonil ulatuslik kaalutlusõigus (vt selle kohta 13. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Inglewood jt *vs.* parlament, T-229/11 ja T-276/11, EU:T:2013:127, punkt 71). Valdkonnas, kus administratsioonil on selline kaalutlusõigus, ei võrdu pelk praktika, olgu see kui levinud tahes, täpse, tingimusteta ja ühtelangeva teabega, millest võib tegelikult tekkida õiguspärane ootus (vt selle kohta analoogia alusel 2. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Thunus jt *vs.* EIP, T-247/19, ei avaldata, EU:T:2020:577, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei saanud asjaolu, et kuni 2023. aasta otsuse vastuvõtmiseni mõjutasid parlamendi poolt täiendavasse vabatahtlikku pensioniskeemi tehtud muudatused süstemaatiliselt ainult selle skeemi soodustatud isikuid, kes veel ei saanud oma täiendavat pensioni, tekitada õiguspärast ootust, et skeemi tulevased reformid võiksid samamoodi puudutada üksnes viimati nimetatud isikuid.

75 Tuleb lisada, et toimiku materjalidest ja parlamendi avaldustest kohtuistungil selgub, et eespool punktis 74 viidatud praktika põhines tõlgendusel, mis kehtib parlamendi teenistustes pensioni valdkonnas omandatud õiguste ulatuse kohta. Nimelt leidsid need teenistused eelkõige, et pensioni summat, mida makstakse juba pensioni saavatele endistele parlamendiliikmetele, ei ole võimalik muuta, sest vastasel juhul rikutaks nende omandatud õigusi. Seda asjaolu ei saa siiski samastada eespool punktis 61 viidatud kohtupraktika tähenduses kinnitusega, et see tõlgendus jääb kehtima seni, kuni täiendav vabatahtlik pensioniskeem kehtib. Nagu parlament kohtuistungil märkis, on tema teenistuste tõlgendus liidu kohtute tehtud lahendeid arvestades järelikult muutunud.

76 Neljandana tuleb märkida, et täiendavat vabatahtlikku pensioniskeemi käsitlevaid õigusnorme muudeti korduvalt, eelkõige 2009. ja 2018. aastal fondi majandusliku ja finantsolukorra halvenemise tõttu. Täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikud vaidlesid 1. aprilli 2009. aasta ja 10. detsembri 2018. aasta reformidele vastu ning need olid aluseks kohtuasjadele, milles tehti esiteks 18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Purvis *vs.* parlament (T-439/09, EU:T:2011:600) ja 13. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Inglewood jt *vs.* parlament (T-229/11 ja T-276/11, EU:T:2013:127) ning teiseks 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament (T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580), 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Arnaoutakis jt *vs.* parlament (T-240/20–T-245/20, ei avaldata, EU:T:2021:590), 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament (C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187) ning 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Galeote ja Watson *vs.* parlament (C-715/21 P ja C-716/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:190). Olgu veel mainitud, et 10. detsembri 2018. aasta reformi vastuvõtmisele eelnenud arutelude käigus märkis juhatus, et see reform ei ole piisav. Ta palus parlamendi peasekretäril teha 2020. aasta lõpuks ettepanek täiendavate meetmete kohta, eelkõige pensionisummade külmutamiseks või nende ajakohastamise piiramiseks, ning uurida muid meetmeid, et leida fondile pikaajalisem lahendus.

77 Järelikult olid sellised täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikud nagu hagejad tingimata teadlikud 2023. aasta otsuse kontekstist, milleks on vajadus muuta täiendava vabatahtliku pensioniskeemi tingimusi.

78 Kõigil neil põhjustel tuleb käesolev etteheide tagasi lükata osas, milles see puudutab õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist, ilma et oleks vaja teha otsust parlamendi selle kohta esitatud asja läbivaatamist takistavate asjaolude kohta ning hagejate viidatud ja repliigi lisas esitatud dokumentide vastuvõetavuse kohta.

79 Mis teiselt poolt puudutab õiguskindluse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis väidavad hagejad, et 2023. aasta otsus ei sisalda üleminekumeetmeid.

80 Juhatus otsustas, et kõnealuseid meetmeid kohaldatakse ilma üleminekukorda kehtestamata põhjusel, mis on esitatud 2023. aasta otsuse põhjenduses 8, milleks on see, et võttes arvesse täiendava vabatahtliku pensioniskeemi rahastamisprobleemide tõsidust ja fondi likviidsuse peatselt ammendumise ohtu, ohustaks üleminekukorra kehtestamine tõsiselt nende meetmete loodetud finantsmõju. Seetõttu võeti 2023. aasta otsus vastu 12. juunil 2023, see avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 29. juunil 2023 ja see jõustus 1. juulist 2023.

81 Siinkohal tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale peab õiguskindluse tagamise põhinõue oma erinevates avaldumisvormides tagama liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvate olukordade ja õigussuhete ettenähtavuse (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika). Õiguskindluse põhimõttega on nõutud, et liidu õigusnormid võimaldaksid isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust, mis nende õigusnormidega on ette nähtud, ja et neil oleks võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (vt 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 123 ja seal viidatud kohtupraktika).

82 Liidu avalikku teenistust puudutavates kohtuvaidlustes on otsustatud, et ametnikel ei ole õigust personalieeskirjade säilitamisele sellisel kujul, nagu need kehtisid nende töölevõtmise hetkel, ning kuigi liidu seadusandjal on vabadus igal ajal teha personalieeskirjade normidesse muudatusi, mida ta peab teenistuse huvidega kooskõlas olevaks, ja võtta tulevikus vastu personalieeskirjade sätteid, mis on asjaomaste ametnike jaoks ebasoodsamad, on see nii tingimusel, et nendega on kehtestatud piisav üleminekuperiood, et vältida omandatud pensionide maksmise normide ootamatut muutmist. Sellise ajavahemiku eesmärk ei ole rikkuda õiguspärast ootust, et õigusnormid jäävad kehtima (vt 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament, T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580, punktid 129 ja 132 ning seal viidatud kohtupraktika).

83 Lisaks, isegi kui eeldada, et käesoleval juhul on tekkinud õiguspärane ootus, mida aga tekkinud ei ole, võib ülekaaluka avaliku huviga olla vastuolus üleminekumeetmete võtmine olukordadeks, mis tekkisid enne uute õigusnormide jõustumist, kuid mis ei olnud veel lõppenud. Seega on ülekaaluka avaliku huvi puudumise korral rikutud kõrgemalseisvat õigusnormi, kui ei ole kehtestatud üleminekumeetmeid, kaitsmaks osaleja õiguspärast ootust ühenduse õigusnormide suhtes (vt 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament, T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580, punkt 133 ja seal viidatud kohtupraktika).

84 Käesoleval juhul kavandati kõnealuseid meetmeid, arvestades fondi äärmiselt keerulist olukorda, mille vara oli 2023. aasta mai lõpus 43–44 miljonit eurot, kusjuures makstavate pensionide aastasumma oli keskmiselt 22–23 miljonit eurot kuni 2030. aastani. Selles kontekstis ja igal juhul eeldas fondi lühiajalise kaitse tagamine viivitamatu mõjuga meetmete võtmist ja võis seega endast kujutada ülekaalukat avalikku huvi, mis õigustab üleminekumeetmete vastu võtmata jätmist.

85 Sellest tuleneb, et käesolev etteheide tuleb tagasi lükata osas, milles see puudutab õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist, ilma et oleks vaja teha otsust parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistavate asjaolude suhtes.

86 Seega, kui proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist käsitlevate argumentide analüüsist ei tulene teisiti, tuleb lükata tagasi 2023. aasta otsuse õigusvastasuse vastuväide selle kohta, et otsusega on rikutud õiguskindluse, omandatud õiguste kaitse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.

3. Kolmas ja neljas osa selles suhtes, milles need tuginevad vastuväitele, et 2023. aasta otsus on õigusvastane põhjusel, et sellega on rikutud omandiõigust

87 Ainsa väite kolmandas osas väidavad hagejad muu hulgas, et võttes arvesse 2023. aasta otsuses ette nähtud pensionisumma vähendamise ulatust, kahjustab otsus omandiõiguse olemust. Esiteks vastab see olemus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiviga 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral (ELT 2008, L 283, lk 36) seotud kohtupraktikas kindlaks määratud minimaalsele vähendamatule tasemele, mis on 50% pensionisummast. Tegemist on seda enam vähendamatu tasemega, et ühelt poolt ei olnud parlamendil kaalutlusõigust, mille see direktiiv andis liikmesriikidele, ja teiselt poolt oli parlament igal juhul kohustatud vastutama fondi ammendumise eest, mis oli eeldatav ja ettenähtav eelkõige alates 2009. aastast ning mis pidi tegelikuks saama 2024. aastal. Hagejad järeldavad sellest, et 2023. aasta otsuse tagajärg on parlamendi vastutuse õigusvastane neutraliseerimine. Teiseks paneks 2023. aasta otsus fondi puudujäägi vähendamise koormuse ebaproportsionaalselt fondi soodustatud isikutele.

88 Ainsa väite neljandas osas väidavad hagejad eelkõige, et 2023. aasta otsus on õigusvastane ühelt poolt seetõttu, et otsusele ei eelnenud asjaomaste huvide kaalumist, ja teiselt poolt seetõttu, et see ei vasta proportsionaalsuse põhimõttele. Sellega seoses kinnitavad hagejad, et kuigi fondi puudujääk oli eeldatav, parlament oli kohustunud seda katma ning igal juhul ei olnud kohustust säilitada fondiga seotud kindlustusmatemaatilist tasakaalu, ei ole üldise huvi abstraktne eesmärk vähendada seda puudujääki – mis on 2023. aasta otsuse ainus eesmärk – ei vajalik, õiguspärane ega proportsionaalne. Hagejad rõhutavad, et fondi likviidsusprobleemid tulenevad fondi kontseptsioonist ja arengust, mille eest vastutab parlament. Lisaks leiavad nad, et puudujäägi tasakaalustamine koormaks täielikult või ülemäära täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikuid, rikkudes seni kehtinud kahe kolmandiku / ühe kolmandiku jaotust. Nad lisavad, et ei suurendatud sissemaksete hüvitamise tingimus ega puudusklausel ei sea kahtluse alla 2023. aasta otsuse ebaproportsionaalsust.

89 Parlament vaidleb hagejate argumentidele vastu.

a) Sissejuhatavad märkused

90 Harta artikli 17 lõikes 1 on sätestatud:

„Igaühel on õigus vallata, kasutada, käsutada ja pärandada oma seaduslikul teel saadud omandit. Kelleltki ei tohi tema omandit ära võtta muidu kui üldistes huvides ja seaduses ettenähtud juhtudel ja tingimustel ning õigeaegse ja õiglase hüvituse eest. Omandi kasutamist võib reguleerida seadusega niivõrd, kui see on vajalik üldistes huvides.“

91 Kõnealune säte on isikutele õigusi andev õigusnorm (vt 21. mai 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (kasutusvaldus põllumajandusmaale), C-235/17, EU:C:2019:432, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).

92 Vastavalt harta artikli 52 lõikele 3 on hartas sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (edaspidi „EIÕK“) tagatud õigustele, samad, mis neile EIÕKga ette on nähtud. Seega tuleb harta artikli 17 tõlgendamisel võtta arvesse Euroopa Inimõiguste Kohta praktikat, mis käsitleb EIÕK esimese lisaprotokolli artiklit 1, millega on omandiõiguse kaitse tagatud minimaalse kaitsetasemena (vt selle kohta 21. mai 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (kasutusvaldus põllumajandusmaale), C-235/17, EU:C:2019:432, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

93 On juba tõdetud, et Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast tuleneb, et kui õigusakt näeb ette sotsiaaltoetuse automaatse maksmise, tekivad isikutel, kes vastavad õigusaktis sätestatud tingimustele, EIÕK esimese lisaprotokolli artikli 1 kohaldamisalasse kuuluvad varalised huvid. Sotsiaalkindlustusskeemi tehtud sissemaksetest tulenevad õigused kujutavad endast niisiis varalisi õigusi selle artikli tähenduses (13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 50) ning vanaduspensioni summa vähendamine, mis võib mõjutada asjaomase isiku elukvaliteeti, kujutab endast tema omandiõiguse piirangut (vt 19. septembri 2024. aasta kohtuotsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, punkt 104 ja seal viidatud kohtupraktika).

94 Sellest järeldub, et käesoleval juhul – ja nagu parlament möönab – piirab 2023. aasta otsus osas, milles see toob kaasa hagejate pensionisumma vähendamise, nende omandiõigust.

95 Tuleb siiski meenutada, et harta artikliga 17 tagatud omandiõigus ei ole absoluutne eesõigus ja et selle teostamisele võidakse kehtestada piiranguid, mis on põhjendatavad liidu taotletavate üldise huvi eesmärkidega (20. septembri 2016. aasta kohtuotsus Ledra Advertising jt *vs.* komisjon ja EKP, C-8/15 P – C-10/15 P, EU:C:2016:701, punkt 69). Seega nähtub harta artikli 52 lõike 1 esimesest lausest, et hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult seadusega ja nende olemust arvestades. Lisaks on harta artikli 52 lõike 1 teises lauses ette nähtud, et proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

96 Käesoleval juhul väidavad hagejad esimeses etteheites, et 2023. aasta otsusega on rikutud harta artikli 52 lõike 1 esimest lauset. Kuigi nad möönavad, et nende omandiõiguse riive 2023. aasta otsusega on ette nähtud seadusega, eirab see otsus nende väitel omandiõiguse olemust.

97 Teises etteheites väidavad hagejad, et 2023. aasta otsusega on rikutud vähemalt harta artikli 52 lõike 1 teist lauset, kuna see riivab ebaproportsionaalselt omandiõigust.

b) Esimene etteheide omandiõiguse olemuse rikkumise kohta

98 Sisuliselt väidavad hagejad, et esiteks vähendab 2023. aasta otsus ülemäära pensionide summat vahemikus 60,15%–70,71%, teiseks neutraliseerib otsus õigusvastaselt parlamendi vastutuse ja kolmandaks jätab fondi puudujäägi vähendamise ebaproportsionaalselt fondi soodustatud isikute kanda, eirates pensioniskeemi koormuse jagamise põhireeglit, mida seni kohaldati.

99 Olgu meenutatud, et harta artikli 17 lõige 1 kaitseb varalist õigust, mille hagejad on omandanud fondi sissemaksete tegemise teel. Samas ei saa sätet tõlgendada nii, et see annab õiguse kindlaksmääratud summas pensionile (vt selle kohta 13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

100 Seega seisneb hagejate varaline õigus, nagu see on tagatud harta artikli 17 lõikes 1, käesolevas asjas õiguses saada täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel pensioni, mitte aga õiguses nõuda kindlaksmääratud summat. Tuleb aga tõdeda, et kuigi 2023. aasta otsus vähendab selle skeemi alusel makstavate pensionide summat, ei sea see kahtluse alla pensioniõiguse põhimõtet ennast.

101 Hagejad leiavad siiski, et 2023. aasta otsusest tulenev täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summa vähendamine on nii ulatuslik, et see mõjutab omandiõiguse olemust.

102 Sellega seoses tuleb märkida, et parlamendi arvates tuleb pensionide summa vähendamise taset üldjuhul hinnata proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes ning ainult selle summa väga äärmuslik vähendamine võib mõjutada omandiõiguse olemust.

103 Mis puudutab 2023. aasta otsusest tuleneva pensionide summa vähendamise ulatust, siis tuleb nentida, et hagejad esitasid 5. oktoobri 2023. aasta eksperdiaruande, mille koostas fondi taotlusel pensionidele ja sotsiaalkindlustusele spetsialiseerunud konsultatsioonibüroo. Aruande kohaselt vähendaks 2023. aasta otsus täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavate pensionide summat kindlustusmatemaatilise analüüsi põhjal keskmiselt 62,53% võrra, kusjuures vähendamise määr jääks vahemikku 60,15–70,71%. Kui pensioniea 65. eluaastalt 67. eluaastale tõstmise mõju, millele käesolevas asjas vastu ei vaieldud, neutraliseeritakse, oleks 50% vähendamise ja ajakohastamise kaotamise kumulatiivne mõju pensionide summale keskmiselt 61,96%. Samuti tuleb märkida, et kõige kõrgem vähendamise määr puudutab isikuid, kes erinevalt hagejatest ei olnud 2023. aasta otsuse tegemise kuupäevaks veel pensioniõigusi omandanud.

104 Parlament väidab, et eksperdiarvamusel ei ole 2023. aasta otsuse õiguspärasuse hindamisel mingit väärtust, seadmata siiski kahtluse alla selles sisalduvat hinnangut või kasutatud arvutusmeetodit. Kohtuistungil möönis parlament, et ta ei oska hinnata kahest asjaomasest meetmest tuleneva pensionide summa vähendamise üldist taset.

105 Selles kontekstis ja toimiku materjale arvestades leiab Üldkohus, et hagejate esitatud eksperdiarvamuses sisalduvat hinnangut võib pidada mõistlikuks.

106 Esimesena väidavad hagejad, et kui tegemist on sellise skeemiga nagu täiendav vabatahtlik pensioniskeem, tuleb omandipõhiõiguse olemus pensioni valdkonnas kindlaks määrata lähtuvalt minimaalsest tasemest, mis on tagatud direktiivi 2008/94 artiklit 8 käsitleva kohtupraktikaga.

107 Sellega seoses tuleb nentida, et direktiivi 2008/94 eesmärk on kaitsta töötajaid tööandja maksejõuetuse korral. Vastavalt direktiivi artikli 1 lõikele 1 kohaldatakse seda direktiivi töötajate nõuete suhtes, mis tekivad töölepingutest või töösuhetest ja esitatakse tööandjate vastu, kes on maksejõuetud sama direktiivi artikli 2 lõike 1 tähenduses. Direktiivi artikli 3 esimeses lõiguga on nõutud, et liikmesriigid peaksid looma organi, mis tagab kõnealuste töötajate rahuldamata nõuete väljamaksmise. Direktiivi artikli 8 on ette nähtud, et liikmesriigid tagavad vajalike meetmete võtmise, et kaitsta töötajate huve seoses nende töötajate tekkinud õigusega saada vanadushüvitist vastavalt täiendavatele tööandja või tööandjatevahelistele pensioniskeemidele, mis ei kuulu riiklikesse sotsiaalkindlustusskeemidesse. Viimati nimetatud sätet on tõlgendatud nii, et minimaalse kaitse tagamiseks peab endine töötaja saama oma tööandja maksejõuetuse korral vähemalt poole vanadushüvitistest, millele tal on tekkinud õigus tööandja täiendava pensioniskeemi alusel (vt 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Pensions-Sicherungs-Verein, C-168/18, EU:C:2019:1128, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Kõigepealt tuleb tõdeda, et arvestades direktiivi 2008/94 adressaate, kelleks on liikmesriigid, ja selle esemelist kohaldamisala, ei ole see direktiiv käesolevas asjas ilmselgelt kohaldatav.

109 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei ole direktiivi 2008/94 eesmärk määrata kindlaks pensionide summa vähendamise maksimaalne tase, vaid kehtestada liikmesriikide kohustuse raames, mis seisneb maksejõuetu tööandja töötajate kaitsmises, täiendava pensioniskeemi alusel makstavate hüvitiste tagamise süsteem, mis peab katma vähemalt 50% neist hüvitistest.

110 Nagu väidab pealegi parlament, ei saa omandipõhiõiguse olemust kindlaks määrata õigusnormide alusel, mille liidu seadusandja on vastu võtnud ja mida liidu kohus on tõlgendanud selleks, et kehtestada tööõiguse valdkonnas ühtlustatud kaitsetase. Liidu seadusandja võib nimelt otsustada võtta vastu õigusnormid, mis annavad puudutatud isikutele kaitse, mis ületab põhiõiguste järgimisest tuleneva minimaalse kaitsetaseme.

111 Järelikult, isegi kui möönda – millele parlament kohtuistungil vastu vaidles –, et 2023. aasta otsuses kehtestatud täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide 50% vähendamise määr oli inspireeritud direktiivi 2008/94 artiklit 8 käsitlevast kohtupraktikast, ei tõenda see kohtupraktika, et kõrgema määra kui 50% võrra vähendamine muudaks sisutühjaks omandipõhiõiguse täiendava pensioni valdkonnas.

112 Teisena ei saa omandiõiguse olemust, mis seisneb pensioni saamise õiguses, määrata kindlaks seda arvestades, kuidas on parlamendi liikmete ja parlamendi vahel jaotatud täiendavasse vabatahtlikku pensioniskeemi sissemaksete tegemine, ega seda, et parlamendil on väidetavalt kohustus katta fondi puudujääk. Nimelt on need küsimused seotud täiendava vabatahtliku pensioniskeemi rahastamisega ja erinevad seega küsimusest, mis puudutab selle skeemi alusel pensioni saamise õiguse järgimist.

113 Kolmandana tõdeb Üldkohus, et pärast 2023. aasta otsuse jõustumist on pensionide igakuine summa soodustatud isikute puhul, kes on vastavalt teinud sissemakseid viie, kümne ja viieteistkümne aasta jooksul, ligikaudu 900 eurot, 1800 eurot ja 2700 eurot. Kuigi on tõsi, et need summad tulenevad märkimisväärse, 50% vähendamise kohaldamisest, ei ole need eri sissemakseperioode arvestades tühised.

114 Võttes seega arvesse käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid ja kohtupraktikat, mille kohaselt ei saa harta artikli 17 lõiget 1 tõlgendada nii, et see annab õiguse kindlaksmääratud summas pensionile (vt eespool punkt 99), ei ole hagejad tõendanud, et 2023. aasta otsusega täiendava

vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summa vähendamine eespool punktis 103 nimetatud vahekorras muudaks pensioniõiguse sisutühjaks ja seaks seega kahtluse alla omandiõiguse olemuse.

115 Järelikult tuleb esimene etteheide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

c) Teine etteheide omandiõiguse ebaproportsionaalse riive kohta

116 Teises etteheites väidavad hagejad, et 2023. aasta otsus rikub vähemalt harta artikli 52 lõike 1 teist lauset, kuna see riivab ebaproportsionaalselt omandiõigust.

117 Siinkohal olgu meenutatud, et liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et liidu institutsioonide aktid oleksid asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobivad ega läheks kaugemale sellest, mis on nende eesmärkide saavutamiseks vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem koormavat meedet, ning tekitatud ebamugavused ei tohi olla seatud eesmärke arvestades ülemäära suured (vt 16. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* parlament ja nõukogu, C-156/21, EU:C:2022:97, punkt 340 ja seal viidatud kohtupraktika).

118 Mis puudutab eespool punktis 117 nimetatud tingimuste täitmise kohtulikku kontrolli, siis on täiendava vabatahtliku pensioniskeemi korraldamise valdkonnas juba otsustatud, et arvestades parlamendi ulatuslikku kaalutlusõigust, saab võetud meetme õiguspärasust mõjutada üksnes see, kui meede on parlamendi taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu (vt selle kohta 13. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Inglewood jt *vs.* parlament, T-229/11 ja T-276/11, EU:T:2013:127, punkt 71, ning 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament, T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580, punkt 97).

119 Seega ei ole vaja välja selgitada seda, kas 2023. aasta otsusega võetud meetmed on ainsad või parimad võimalikud, vaid kas need on parlamendi taotletavat eesmärki arvestades ilmselgelt sobimatud (vt selle kohta 3. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik *vs.* parlament ja nõukogu, C-482/17, EU:C:2019:1035, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).

120 Selleks et teha kindlaks, kas 2023. aasta otsusega on järgitud proportsionaalsuse põhimõtet, tuleb esiteks analüüsida, kas kõnealuste meetmetega taotletakse õiguspäraseid eesmärke, kas teiseks on need meetmed nende eesmärkide saavutamiseks sobivad, kas kolmandaks ei lähe need ilmselgelt kaugemale sellest, mis on nende eesmärkide saavutamiseks vajalik, ning kas neljandaks on meetmed nende eesmärkide suhtes proportsionaalsed, kuivõrd need tulenevad eri kaalul olevate huvide õiglasest tasakaalust.

1) Õiguspäraste eesmärkide olemasolu

121 Kuigi hagejad tunnistavad, et 2023. aasta otsusel on üldise huvi eesmärk, vaidlevad nad vastu selle eesmärgi õiguspärasusele.

122 2023. aasta otsuse põhjendustest 1, 2 ja 6 nähtub, et võetud meetmete eesmärk oli kaitsta – arvestades fondi „äärmiselt keerulist“ finantsolukorda, eelkõige selle „äärmiselt tõsiseid“ likviidsusprobleeme ja kindlustusmatemaatilist puudujääki –fondi lühiajaliselt kõigi praeguste ja tulevaste täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikute huvides ning hoida ära või vähemalt vähendada ebasoodsaid tagajärgi Euroopa maksumaksjale.

123 Sellega seoses olgu meenutatud, et kui fondi ülesanne on maksta endistele parlamendiliikmetele täiendavaid pensione (vt eespool punkt 9), on selle kaitsmise – isegi lühiajaliselt – õiguspärane eesmärk.

124 Samuti tuleb märkida, et täiendav vabatahtlik pensioniskeem põhines esialgu kindlustusmatemaatilistel arvutustel, mille raames pidi soodustatud isikute ja parlamendi iga-aastaste sissemaksete kogusumma põhimõtteliselt katma kõik samal aastal omandatud pensioniõigused, kusjuures need sissemaksed tasus soodustatud isik kolmandiku ja parlament kahe kolmandiku ulatuses (vt eespool punkt 8). On tõsi, et fondi finantstasakaalu põhimõtet kahjustati põhimääruse ja selle rakendusmeetmete jõustumisega, kuna lõppes fondi rahastamine sissemaksetega, välja arvatud erandjuhtudel. Sellegipoolest, kuigi parlament oli juba osalenud kahe kolmandiku ulatuses täiendava vabatahtliku pensioniskeemi rahastamises, võib parlamendi poolt suure kindlustusmatemaatilise puudujäägi kas või osaliselt katmine suurendada selle skeemiga Euroopa maksumaksjale kaasnevat finantskoormust. Fondi puudujäägiga seotud negatiivsete tagajärgede vähendamine maksukohustuslase jaoks on aga õiguspärane eesmärk (vt analoogia alusel 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 112).

125 Järelikult olid 2023. aasta otsuse eesmärgid õiguspärased ning kooskõlas parlamendi murega fondi mõjutavate likviidsusprobleemide ja fondi kindlustusmatemaatilise puudujäägi suuruse pärast (vt selle kohta analoogia alusel 15. septembri 2021. aasta kohtuotsus Ashworth jt *vs.* parlament, T-720/19–T-725/19, ei avaldata, EU:T:2021:580, punkt 100).

126 2023. aasta otsusega taotletavate eesmärkide õiguspärasust ei sea kahtluse alla hagejate argumendid, mille kohaselt soovis parlament vabaneda oma vastutusest.

127 Nimelt, ühelt poolt ei ole hagejatel alust väita, et 2023. aasta otsus eirab 1. aprillil 2009 võetud kohustuse ulatust (vt eespool punkt 67).

128 Teiselt poolt tuginevad hagejad parlamendi vastutusele fondi finantsolukorra eest, kuna parlament ei ole ette näinud kindlustusmatemaatilise tasakaalustamise mehhanismi ega võtnud meetmeid, et hüvitada fondi sissemaksetega rahastamise lõpetamine põhimääruse jõustumise tõttu.

129 Toimiku materjalidest ja eelkõige juhatuse koosolekute protokollidest nähtub küll, et kuigi fondi rahastamisega seotud probleemid olid tuvastatud, eriti pärast põhimääruse vastuvõtmist ja 2007/2008. aasta finantskriisi, võeti vastu ainult need meetmed, mille ebapiisavust oli märgitud. Parlamendi võimalik vastutus fondi finantsolukorra halvenemise eest piisavate tasakaalustavate meetmete võtmata jätmise tõttu ei võta temalt siiski võimalust võtta meetmeid avaliku sektori kulutuste vähendamiseks ja fondi kaitsmiseks ega muuda neid eesmärke õigusvastaseks.

130 Seega ei ole hagejatel alust seada kahtluse alla nende huvide õiguspärasust, millel 2023. aasta otsus põhineb.

2) Meetmete sobivus taotletavate eesmärkide saavutamiseks

131 Olgu märgitud, et 2023. aasta otsusega taotletud eesmärgid on kaitsta fondi lühiajaliselt ja piirata selle eelarvepuudujäägi tagajärgi Euroopa maksumaksjatele.

132 2023. aasta otsuse kohaselt olid fondi vara 2022. aasta lõpus 52,8 miljonit eurot, samas kui makstavate pensionide summa pidi olema 22–23 miljonit eurot aastas kuni 2030. aastani. Sellest tulenevalt on 2023. aasta otsuses tõdetud, et fond võib ammenduda 2024. aastal ja et see ammenduks vältimatult hiljemalt 2025. aastal, kusjuures rahastamata kindlustusmatemaatiline puudujääk on ligikaudu 310 miljonit eurot. Neid arvandmeid, millele ei ole vastu vaieldud, kinnitavad raamatupidamise aastaaruanded, mis on koostatud 31. detsembri 2022. aasta seisuga.

133 2023. aasta otsuse kohaselt peaks pensionide summa vähendamine 50% ja pensionide ajakohastamise lõpetamine võimaldama aitama säästa vastavalt 181,4 miljonit eurot ja 40,4 miljonit eurot. Fondi kohustused väheneksid seega 362,7 miljonilt eurolt 139 miljonile eurole. Koos pensioniea tõstmisest tuleneva 2 miljoni euro suuruse kokkuhoiuga pikeneks nende meetmete tagajärjel fondi eluiga kahe või kolme aasta võrra ja fondi kindlustusmatemaatiline puudujääk väheneks 310 miljonilt eurolt 86 miljonile eurole.

134 Samuti tuleb meenutada, et juhatus otsustas, et kõnealuseid meetmeid kohaldatakse ilma üleminekukorda kehtestamata, kuna täiendava vabatahtliku pensioniskeemi rahastamisprobleemide tõsidust ja fondi likviidsuse peatselt ammendumise ohtu arvestades võib sellise korra kehtestamine oluliselt ohustada nende meetmete loodetud finantsmõju.

135 Lisaks võis kohtuistungil tõdeda, et 2023. aasta otsusega pikendati tõepoolest fondi eluiga, mille varad peaksid parlamendi arvates olema ammendunud 2026. aasta detsembriks.

136 Neist asjaoludest nähtub, et 2023. aasta otsusega võetud meetmed on taotletavate eesmärkide saavutamiseks ilmselgelt sobivad.

3) Meetmete vajalikkus ja proportsionaalsus

137 Hagejad väidavad sisuliselt, et 2023. aasta otsus riivas nende omandiõigust viisil, mis ei olnud vajalik ega tulene eri huvide kaalumisest.

138 Seega tuleb analüüsida, kas parlament piirdus oma juhatuse kaudu selliste täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikute nagu hagejate omandiõigusesse sekkumise puhul rangelt vajalikuga selles mõttes, et taotletavaid eesmärke ei olnud mõistlikult võimalik sama tõhusalt saavutada muude seda õigust vähem kahjustavate vahenditega, ning kas ta on loonud õiglase tasakaalu taotletava üldise huvi nõuete ja soodustatud isikute omandiõiguse vahel. Analüüsi käigus tuleb arvesse võtta järgmisi asjaolusid.

139 Esiteks nähtub 2023. aasta otsuse põhjendustest 2 ja 6, et juhatus kaalus mitmesuguseid võimalusi ja meetmeid, millega püüti lahendada fondi äärmiselt tõsist likviidsusprobleemi ja vähendada kindlustusmatemaatilist puudujääki, eelkõige meetmeid, mis on „vähem sekkuvad“ kui meetmed, mis võeti. Alternatiivsed meetmed lükati aga tagasi põhjendusel, et need ei olnud fondi finantsraskuste ulatust arvestades piisavad.

140 Nimelt nähtub juhatuse 17. aprilli ja 22. mai 2023. aasta koosolekute protokollist ning parlamendi peasekretäri teadetest, mida kasutati juhatuse teabevahetuse toetamiseks, et esialgu nähti ette mitu võimalust ning lõpuks jäi neist sõelale kaks, nimelt 2023. aasta otsuses tehtud valik ja teine, mis seisnes pensionide summa vähendamises 50% võrra, muutmata muid pensioniskeemi parameetreid. Hinnati iga variandiga seotud õiguslikke riske, samuti neist iga mõju fondi kindlustusmatemaatilisele puudujäägile ja elueale ning juhatus pooldas „kõige ambitsioonikamat“ varianti.

141 Sellega seoses tuleb märkida, et 2023. aasta otsus ei vii fondi kindlustusmatemaatilise puudujäägi hüvitamiseni, vaid selle puudujäägi märkimisväärse vähenemiseni 310 miljonilt eurolt 86 miljonile eurole. Kohtuistungil esitatud küsimustele vastates märkis parlament sisuliselt, et täiendava vabatahtliku pensioniskeemi reformi eesmärk on vähendada oluliselt selle puudujäägi summat, ilma et oleks kindlaks määratud konkreetset summat, milleni tuleb jõuda. Ta lisas, et puudujäägi vähendamise tase määrati kindlaks eelkõige pensionide summa vähendamise määra alusel, mida ta pidas Euroopa Kohtu praktika kohaselt vastuvõetavaks.

142 Teiseks on 2023. aasta otsuse põhjenduses 6 märgitud, et juhatus võttis arvesse täiendava vabatahtliku pensioniskeemi raames individuaalselt saadud pensionimaksete kogusumma ja soodustatud isikute individuaalsete sissemaksete kogusumma suhet. Seega said soodustatud isikud iga fondi investeeritud euro kohta keskmiselt 4,7 eurot, kusjuures 16% neist isikutest said 14,3 eurot.

143 Sellega seoses tasub meelde tuletada, et kuni 30. juunini 2023 oli pensioni suurus igal ametiajal, mille eest on tehtud sissemakseid, 3,5% alusest, mis vastas 40%-le Euroopa Liidu Kohtu kohtuniku palgast, kusjuures miinimumsumma oli sellest alusest 10,5% ja maksimumsumma 70%. Parlamendi peasekretäri 12. aprilli 2023. aasta teatest nähtub, et pärast selle aluse ajakohastamist 2022. aastal oli igakuine pensionisumma nende soodustatud isikute puhul, kes olid teinud sissemakseid vastavalt viie, kümne ja viieteistkümne aasta jooksul, ligikaudu 1700 eurot, 3400 eurot ja 5100 eurot.

144 Kolmandaks nähtub parlamendi peasekretäri 12. mai 2023. aasta teatest, et vaidlusaluseid meetmeid kavatseti kohaldada koos soodustatud isikutele antud võimalusega taotleda täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist lahkumist ning saada pensioni ühekordse lõpliku kindlasummalise maksena. Seda võimalust, mis oli juba olemas täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitunud isikute puhul, kes ei olnud veel pensionile jäänud, laiendati kõigile liitunud isikutele ning nähti ette, et eespool nimetatud kindlasummaline makse vastab sisuliselt parlamendiliikme või endise parlamendiliikme tehtud individuaalsete sissemaksete summa, mida on suurendatud 20% võrra, ja juba saadud pensionisumma vahele. See meede kuulub konteksti, milles 2023. aasta otsuses ette nähtud pensionide summa vähendamine mõjutab oma olemuselt rohkem isikuid, kes ei ole veel pensionile jäänud või kes hakkasid pensioni saama veidi aega enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist. Selle otsuse põhjenduse 7 kohaselt võivad viimati nimetatud isikud sisuliselt eelistada skeemist lahkumist, arvestades tehtud muudatusi ja fondi tulevikuga seotud ebakindlust.

145 Neljandaks sisaldab 2023. aasta otsus raskuste klauslit, mida nimetatakse ka „puudusklausliks“ või „hädaklausliks“, mille kohaselt võib soodustatud isik taotleda pensioni suurendamist, kui ta tõendab, et pärast täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstava pensioni summa vähendamist elab ta allpool vaesuse piiri.

146 Kõiki neid asjaolusid arvestades tuleb tõdeda järgmist.

147 Esimesena, kui kaaluda asjasse puutuvaid huvisid, siis nähtub 2023. aasta otsuse põhjendusest 6, et kõnealused meetmed tehti kindlaks, võttes nimelt arvesse täiendava vabatahtliku pensioniskeemi praeguste või tulevaste soodustatud isikute huve, ning kavandati muid meetmeid, mis kahjustavad vähem selle skeemi soodustatud isikute omandiõigust. Lisaks ei hüvitata 2023. aasta otsusega fondi kindlustusmatemaatilist puudujääki. Otsusega on osa sellest puudujäägist jäetud parlamendi eelarve ja seega Euroopa maksumaksja kanda.

148 Sellest tuleneb, et 2023. aasta otsus tuleneb tingimata asjaomaste huvide, st ühelt poolt täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikute ja teiselt poolt Euroopa maksumaksja huvide kaalumisest. Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et parlament jättis täielikult ja absoluutselt kaalumata muud kui eelarvehuvid.

149 Teisena, eri huvide tasakaalustamise tulemuse seisukohast olgu tõdetud, et kõnealused meetmed toovad hagejatele kaasa olulisi rahalisi tagajärgi. Meetmed vähendavad märkimisväärselt hagejate pensionide summat, mida nad said täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist kuni 30. juunini 2023. Vähendamine on ka äkiline, kui puudub üleminekukord.

150 Sellega seoses leiab Üldkohus ühelt poolt, et asjaolu, et kõnealune pensioniskeem on täiendav vabatahtlik pensioniskeem, on oluline tegur asjaomaste meetmete proportsionaalsuse hindamisel. Kuna täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitumine ei ole kohustuslik, saab selle skeemi alusel pensioni ainult osa endistest parlamendiliikmetest. Lisaks tuleb meenutada, et täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist tulenev pension ei ole ainus pension, mis saadi nende aastate eest, mil hagejad on teinud sissemakseid pensioniskeemi. Nende aastate eest saavad nad kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa alusel (vt eespool punkt 7) pensioni, mida maksavad liikmesriigid ja mida vajaduse korral täiendab Euroopa Parlament, või mida maksab Euroopa Parlament. Pealegi saavad hagejad, kes valiti tagasi alates parlamendi seitsmendast koosseisust (2009–2014), samuti parlamendilt põhimäärusekohast pensioni.

151 Selles kontekstis ei ole vabatahtliku täiendava pensioni vähendamisel, isegi kui see on märkimisväärne, omandiõiguse riive seisukohast sama ulatust kui põhipensioni vähendamisel, mis kujutab endast asendussissetulekut, mis peab andma pensionisaajale toimetulekuks vajalikud vahendid, ning mis võib olla konkreetse pensionisaaja jaoks ainus pension.

152 Teiselt poolt, nagu parlament märkis, võib pensionide vähendamise määra vaadelda liitunud isikute sissemaksete tegemisest tuleneva investeeringu kasumlikkuse seisukohast, milleks on keskmine kasumlikkus 4,7 eurot investeeritud ühe euro eest (vt eespool punkt 142). Lisaks tagab võimalus saada täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist makstavat pensioni ühekordse lõpliku kindlasummalise maksena, kui seda kasutatakse, et liitunud isikud saaks kätte vähemalt summa, mis vastab nende tehtud sissemaksetele ja mida suurendatakse 20% võrra. Samuti tuleb asuda seisukohale, et 2023. aasta otsus ei vähenda pensionide nominaalsummasid tasemeni, mis oleks mandaadi kestust ja tehtud sissemaksete suurust arvestades ilmselgelt ebamõistlik.

153 Asjaomaste meetmete tagajärgi hagejate omandiõigusele kaaluti eelarvepiirangutega ja vajadusega, mida on korduvalt esile toodud täiendava vabatahtliku pensioniskeemi eri reformide, sealhulgas 2023. aasta otsuse ettevalmistavates materjalides, ning milleks on liidu rahaliste vahendite seisukohast vastutustundliku otsuse tegemine.

154 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et fondi raskused tulenevad eelkõige 2002. ja 2007/2008. aasta finantskriisist. Vastavalt teabele, mida parlament kohtuistungil kinnitas, tekkis fondil viimati nimetatud kriisi järel 60 miljoni euro suurune kahjum. Nagu aga Euroopa Parlamendi peasekretär 12. aprilli 2023. aasta teates märkis, tuli kriisi tõttu reformida mitut riiklikku pensioniskeemi, sealhulgas põhipensioniskeeme. Samuti tuleb märkida, et paljud liikmesriigid on võtnud vastu seadusandlikud reformid, mis vähendavad makstavate pensionide summat, et säilitada või taastada kõnealuse skeemi või isegi nende üldeelarve finantstasakaal. Sellel järeldusel on tingimata teatav kaal ühiskonnas, kus valitseb solidaarsus, nagu on rõhutatud ELL artiklis 2 (25. veebruari 2025. aasta kohtuotsus Sąd Rejonowy w Białymstoku ja Adoreikė,

C-146/23 ja C-374/23, EU:C:2025:109, punkt 71), ja kontekstis, kus täiendavat vabatahtlikku pensioniskeemi oli juba kahe kolmandiku ulatuses rahastanud parlament ja seega Euroopa maksumaksja (vt eespool punkt 124).

155 Samuti tuleb mainida, et liitunud isikute ja parlamendi vahelist jaotuspõhimõtet täiendavasse vabatahtlikku pensioniskeemi tehtavate sissemaksete rahastamiseks oleks võinud tõesti kasutada selleks, et määrata kindlaks, kui suur osa puudujäägist tuleb kanda parlamendi eelarvest. Parlamendil oli siiski ulatuslik kaalutlusõigus (vt eespool punkt 118). Seega võis ta vabalt kindlaks määrata fondi kindlustusmatemaatilise puudujäägi katmiseks teistsuguse jaotuse, tingimusel et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.

156 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb asuda seisukohale, et vaatamata märkimisväärsele mõjule täiendava vabatahtliku pensioniskeemiga liitunud isikute omandiõigusele, ei ole 2023. aasta otsuse asjaomased meetmed tingitud täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikute huvide ja kaalul olevate eelarvehuvide ilmselgelt sobimatust kompromissist.

157 Eeltoodut arvestades tuleb teine etteheide tagasi lükata ja seega tuleb tagasi lükata 2023. aasta otsuse õigusvastasuse vastuväide, mille kohaselt rikub see otsus omandiõigust.

4. Kolmas ja neljas osa selles suhtes, milles need tuginevad vastuväitele, et 2023. aasta otsus on õigusvastane põhjusel, et sellega on rikutud parlamendi sõltumatuse tagamise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid

158 Hagejad väidavad, et parlament jättis 2023. aasta otsusega hindamata täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summa vähendamise mõju parlamendi sõltumatuse tagamise üldpõhimõttele, mis hõlmab finantssõltumatust, ja võrdse kohtlemise põhimõttele. Hagejad leiavad aga, et neid põhimõtteid on rikutud, arvestades pensionide summa vähendamise ulatust ja seda, et põhimäärusekohase pensioniga seotud sarnased meetmete puuduvad.

159 Parlament vaidleb hagejate argumentidele vastu.

a) Etteheide parlamendi sõltumatuse tagamise põhimõtte rikkumise kohta

160 Nende parlamendiliikmete sõltumatuse, sealhulgas finantssõltumatuse tagamine, kes rahva esindajatena peaksid teenima rahva üldisi huve, on omane üldpõhimõte igale demokraatlikule parlamentaarsele esindussüsteemile (vt 7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus Gollnisch *vs.* parlament, T-624/16, ei avaldata, EU:T:2018:121, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika). Asjakohase rahalise hüvitise tagamine, mis tagab parlamendiliikme sõltumatuse, ei saa piirduda üksnes mandaadi kestusega. Eelkõige peab see ette nägema pensioni vastavalt sellele ajavahemikule, mil parlamendiliige kuulus parlamenti (18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Purvis *vs.* parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, punkt 59). Seega, kuivõrd täiendava vabatahtliku pensioniskeemi eesmärk on tagada minimaalne kindlustuskate eelkõige neist liikmesriikidest pärit parlamendiliikmetele, kus neile ette nähtud pensioniskeem ei olnud piisav, kuulub täiendav vabatahtlik pensioniskeem nende õigusnormide hulka, mille eesmärk on üldistes huvides tagada parlamendiliikmete finantssõltumatus (vt selle kohta 18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Purvis *vs.* parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, punktid 59 ja 60).

161 Käesolevas asjas väidavad hagejad esimesena, et parlament ei analüüsinud enne 2023. aasta otsuse vastuvõtmist, kas pensionide summa vähendamine rikub parlamendi sõltumatuse tagamise üldpõhimõtet.

162 Tuleb aga meenutada, et 2023. aasta otsuse põhjenduses 6 on täpsustatud, et selles sisalduvad meetmed määrati kindlaks, võttes eelkõige arvesse täiendava vabatahtliku pensioniskeemi praeguste ja tulevaste soodustatud isikute huve. Samas põhjenduses on märgitud, et „vähem sekkuvaid“ meetmeid uuriti, kuid need jäeti kõrvale, kuna need ei olnud piisavad. Lisaks tuleb märkida, et 2023. aasta otsuses on ette nähtud võimalus suurendada nende endiste parlamendiliikmete pensioni, kes on pärast täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstava pensioni summa vähendamist hädaolukorras, ning võimalus neil parlamendiliikmetel taotleda täiendavast vabatahtlikust pensioniskeemist lahkumist ja pensioni saamist ühekordse lõpliku kindlasummalise maksena.

163 Selles kontekstis ei tähenda asjaolu, et 2023. aasta otsuses ei ole sõnaselgelt mainitud parlamendi sõltumatuse tagamist, et parlament ei võtnud seda arvesse laiema mõiste „täiendava vabatahtliku pensioniskeemi soodustatud isikute huvide“ kaudu.

164 Teisena väidavad hagejad sisuliselt, et piisava pensioni määramise eesmärk on takistada parlamendiliikmete igasugust mõjutamist nende mandaadi täitmisel ning et seda eesmärki on eiratud, kuna pensionide summa vähendamise ulatus toob kaasa pensionide ebapiisava taseme. Nad väidavad, et parlament ei ole põhimäärusekohase pensioni summat sarnaselt vähendanud, kuid 2023. aasta otsus, milles tunnistatakse, et selline vähendamine on lubatud, avab selleks ukse.

165 Ühelt poolt ei ole hagejad aga põhjendanud, kuidas tooks 2023. aasta otsusest tulenev pensionisumma vähendamine kaasa ebapiisava pensioni määramise, mistõttu rikutaks parlamendi sõltumatuse tagamise põhimõtet. Siinkohal tuleb meenutada, et täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel omandatud pension on täiendav pension, mis lisandub pensionile, mida maksavad liikmesriigid ja mida vajaduse korral täiendab Euroopa Parlament või Euroopa Parlament kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa alusel (vt eespool punkt 7), ning et selle skeemiga ühinemine ei olnud kohustuslik.

166 Teiselt poolt ei tõenda asjaolu, et parlament ei võtnud sarnast meedet põhimäärusekohase pensioni vähendamiseks seda, et 2023. aasta otsusega on rikutud parlamendi sõltumatuse tagamise põhimõtet.

167 Järelikult tuleb käesolev etteheide tagasi lükata, ilma et oleks vaja teha otsust parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistava asjaolu kohta.

b) Etteheide võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta

168 Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega on tegemist juhul, kui kahte isikute kategooriat, kelle faktiline ja õiguslik olukord ei erine oluliselt, koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi käsitletakse ühetaoliselt (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 102).

169 Käesolevas asjas väidavad hagejad sisuliselt, et asjaolu, et 2023. aasta otsusega vähendatakse märkimisväärselt täiendava vabatahtliku pensioniskeemi alusel makstavate pensionide summat, et kergendada parlamendi eelarvet ja seega kaitsta Euroopa maksumaksjat, samas kui põhimäärusekohase pensioni suhtes ei ole võetud ühtegi sarnast meedet, kujutab endast võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist, mida enne selle otsuse vastuvõtmist ei analüüsitud.

170 Nagu aga hagejad ise märgivad, on Euroopa Kohus juba otsustanud, et võttes arvesse põhimäärusekohase pensioniskeemi ja täiendava vabatahtliku pensioniskeemi erinevusi – esimene on erinevalt teisest kohustuslik ja eranditult liidu eelarvest rahastatav – ei too nendevahelised erinevused iseenesest kaasa võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist, sõltumata nende kahe pensioniskeemi võimalikust sarnasusest (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:187, punkt 105). Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei muuda asjaolu, et Euroopa Kohus andis selle hinnangu eespool punktis 76 mainitud 10. detsembri 2018. aasta otsuse õiguspärasuse kontrolli raames, mis puudutas üksnes pensione, mis ei olnud selle jõustumise kuupäeval veel maksmisele kuuluvad, seda hinnangut käesolevatele juhtumitele kohaldamatuks, kuna see hinnang põhineb üldistel erinevustel täiendava vabatahtliku pensioniskeemi ja põhimäärusekohase pensioniskeemi vahel.

171 Järelikult tuleb käesolev etteheide tagasi lükata, ilma et oleks vaja teha otsust parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistava asjaolu kohta.

172 Sellest järeldub, et 2023. aasta otsuse õigusvastasuse vastuväide, mille kohaselt on sellega rikutud parlamendi sõltumatuse tagamise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, tuleb tagasi lükata.

173 Kõike eeltoodut arvestades tuleb hagid jätta rahuldamata.

IV. Kohtukulud

174 Kodukorra artikli 134 lõike 1 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

175 Kuna parlament on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejatelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Jätta hagid rahuldamata.

2. Jätta Enrique Barón Crespo ja teiste hagejate, kelle nimed on toodud lisas, kohtukulud nende endi kanda.

Marcoulli Schwarcz Madise

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. detsembril 2025 Luxembourgis.

Allkirjad